

A ARGENTONA COMBATEM EL SEXISME...

... PER FESTA MAJOR I DURANT TOT L'ANY!!

PROTOCOL PER A L'ABORDATGE DE LES AGRESSIONS SEXISTES ARGENTONA

Elaborat per: Nina González García. Tècnica d'Igualtat. Juliol 2017

**Ajuntament
d'Argentona**

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

Generalitat de Catalunya
**Institut Català
de les Dones**

INDEX

1. PRESENTACIÓ	4
2. CONTEXT	5
3. MARC CONCEPTUAL	5
4. MODEL EXPLICATIU	8
5. MARC LEGAL	8
6. OBJECTIUS PROTOCOL	11
7. COMPORTAMENTS SEXISTES I AGRESSIONS EN CONTEXTOS DE FESTA.	11
8. PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ	14
8.1 FACILITEM RESPOSTES CONJUNTES	14
8.2 EVITEM LA IMPROVISACIÓ :	14
8.3 GARANTINT SEMPRE L'ATENCIÓ, LA PROTECCIÓ I SUPORT A LA PERSONA AGREDIDA I AL SEU ENTORN.	15
8.4. PROPICIEM ESPAIS PÚBLICS SEGURS	16
9. PROTOCOL D'ACTUACIÓ	17
9.1 ACCIONS PREVENTIVES I DE SENSIBILITZACIÓ	17
9.2 ACCIONS ATENCIÓ	18
10. PRINCIPIS I GARANTIES	19
11. OBSERVATORI	19
12. MAPA CONCEPTUAL	20
13. SEGUIMENT I AVALUACIÓ	21
13.1 CRONOGRAMA GENERAL DE L'ESTRATÈGIA D'IMPLANTACIÓ	21
13.2 INDICADORS D'AVALUACIÓ (QUANTITATIU I QUALITATIU)	22
14 ANNEXOS	23
14.1 CARTELLS INTERNS: BONES PRÀCTIQUES EN BARRES DE FESTA	23
14.2. CARTELLS INDICATIUS. CAMPANYA SENSIBILITZACIÓ	24
14.3. CARTELL GRÀFIC DE SENSIBILITZACIÓ A LA BARRA.	25
15 REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	27

Protocol per a l'abordatge de les agressions sexistes d'Argentona

1. PRESENTACIÓ

Les **Violències masclistes** son un greu problema social i polític que ens afecten a tota la ciutadania.

Des de l'Ajuntament d'Argentona treballem per aconseguir que les dones i les persones LGTBI puguin gaudir d'unes festes i d'una vida lliure de violència en espais festius. Aquest va ser el motiu, que ens va portar a la primavera de l'any 2016 a apostar per unes primeres accions, les quals hem ampliat i consolidat a través del document que teniu a les mans.

L'esperit d'aquest document és crear sinèrgies i unir esforços amb tots els agents i entitats, a més d'implicar a la ciutadania. Pensem que hem d'actuar col·lectivament per afrontar aquest greu problema social. Per fer-ho possible considerem que és essencial treballar de forma transversal i col·laborativa per tal de fomentar la corresponsabilitat i incorporar la perspectiva de gènere en els diferents àmbits, aquesta és una de les fites per combatre la vulneració de drets fonamentals de les dones i les persones LGTBI.

Altrament som conscients de la capacitat que tenen els espais públics i festius per la interacció social i per l'expressió ciutadana. Com a escenaris privilegiats que són ens ajuden a mostrar el rebuig envers el sexisme, i són alhora, altaveus per la reivindicació dels drets vulnerats.

Per consegüent, volem incidir en els aspectes més visibles d'aquests

comportaments i conductes, i a l'hora, també, en aquells més simbòlics o que tenen a veure amb la utilització de l'espai. Per això evitarem els espais que fan por, els que generen tensió; rebutjarem les programacions que continguin músiques i espectacles que fomentin el masclisme i l'assetjament LGTBIfòbics.

Resignificar aquests espais forma part també de la tasca a fer perquè les dones i les persones LGTBI puguin apropiar-se'n sense sentir que es vulnerin els seus drets com a conseqüència dels valors que predominen en la societat heteropatriarcal.

És en aquest sentit, que des de l'ajuntament d'Argentona, impulsem aquesta eina per fer visibles els diferents eixos d'intervenció que van des de la sensibilització, la prevenció, la detecció a l'atenció adequada d'aquestes agressions i comportaments sexistes.

2. CONTEXT

Els contextos de festes majors, espais festius i/o festes populars són plenes d'actituds sexistes i de violències masclistes, les quals, són invisibilitzades, justificades i minimitzades socialment.

A Argentona, i coincidint amb les festes d'estiu durant la primera setmana d'agost es programen diverses activitats lúdiques-culturals que van des de torneig de basquet, correfoc, cercaviles, sopars i fins a concerts. Algunes d'elles estan organitzades i autogestionades pel jovent del municipi que fan la Garrinada com a festa alternativa a la programació de festa major d'estiu. A més a més, el municipi compta amb les festes de diferents veïnats i nuclis urbans, i la festa d'hivern (Sant Julià), com a contextos festius on es podem donar més situacions en quant a actituds sexistes i agressions sexuals.

El context de permissivitat que es dona als espais d'oci per tal de poder establir contacte amb altres persones és propici perquè es donin situacions de sexisme. Aquests comportaments es normalitzen i es justifiquen pel context de festa. A més d'escudar-se sota els efectes de l'alcohol o d'altres substàncies. *“En els espais de festa sovint es produeixen agressions sexistes, moltes vegades justificades amb l'argument de “per festes tot s'hi val”, o escudant-se sota el paraigües de l'alcohol i altres substàncies”* ¹.

¹ Assemblea de Dones Feministes de Gràcia, 2014

3. MARC CONCEPTUAL

Partim de la premissa de considerar les violències sexuals, com “tot acte d'índole sexual exercit per una persona –generalment un home- en contra del desig i la voluntat d'una altra –generalment una dona o nena- que es manifesta com amenaça, intrusió, intimidació i/o atac, i que pot ser expressada en forma física, verbal o emocional” ² (Velázquez, 2003). Des d'aquesta mirada veiem com **el consentiment i la voluntat** són fonamentals per comprendre les violències sexuals centrant-nos els drets de les dones i les persones LGTBI.

Per això des d'aquesta perspectiva s'entén que una persona que està sota els efectes del consum d'alcohol i altres drogues que afecten a la presa de decisions **no pot expressar lliurement el seu consentiment**.

L'Assetjament i les agressions sexuals són una de les violències masclistes que és donen **en l'àmbit social o comunitari** tal i com recull la Llei Catalana³ i que presenten diferents manifestacions.

² Violències quotidians, violència de gènere: Escoltar, comprendre i ajudar

³ Títol 1, article 5 de la Llei 5/2008 descriu els àmbits de la violència masclista

Protocol per a l'abordatge de les agressions sexistes d'Argentona

En les **agressions sexuals** s'utilitza la violència física i l'agressió sexual amb l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

L'Assetjament sexual inclou una sèrie d'agressions que van des de molèsties que impliquen tocaments indesitjats, comentaris sexuals, brometes sexuals, etc. fins a **abusos sexuals** que poden ser constitutius de delictes contra la llibertat sexual d'una persona.

Sexe-Genèr són dos conceptes diferents:

El sexe correspon a un fet biològic determinat per unes característiques físiques (genitals) i fisiològiques (hormonals i cromosòmiques) que es basa en una diferenciació sexual de l'espècie humana.

El gènere és una construcció cultural assignada a cada categoria sexual. Són les formes de fer, pensar i sentir que culturalment s'esperen i s'ensenyen a cada persona segons el seu sexe.

Sistema Heteropatriarcal Estableix un sistema de relacions socials basat en la desigualtat, transformant la sexualitat biològica en identitat i/o rol social. Defineix les normes de comportament, el que és normal i el que és patològic, i quins són els càstigs socials per les persones que es surten de la normalitat establerta.

Estereotips de gènere: Són un conjunt d'idees preconcebudes, que fomenten els prejudicis que s'han anat construint i, es mantenen arrelats en la societat sense una raó fonamentada. El que fan és determinar quins han de ser els comportaments i les actituds, correctes o incorrectes, tant de dones com dels homes, atribuint-los uns atributs psíquics i físics que ajuden a conformar una determinada personalitat. Aquestes categories estanques home/dona limiten les respectives possibilitats de desenvolupament i les capacitats personals, culturals, socials, econòmiques, polítiques, esportives, emocionals, etc. establertes de manera unidireccional.

Rols de gènere: Tasques i funcions diferenciades en funció del gènere i segons els valors socials que estableixen el que és apropiat per a homes i dones.

Desigualtats de gènere són la distribució de rols i poders a la nostra societat que atorga un valor superior a un gènere (masculí) en vers l'altre.

Alguns exemples: Feminització del treball de cura, por i inseguretat al carrer, legitimació de la utilització de la violència, objectivació o cosificació sexual del cos de les dones⁴.

⁴ Sense tenir en compte altres qualitats i habilitats intel·lectuals i personals i reduint-les a mers instruments per al disseny sexual i com a objecte de consum.

Violències de gènere⁵:

Violència per preferència sexual:

Dirigida a aquelles persones que no s'adeqüen a la norma heterosexual (lesbofòbia i homofòbia)

Violència per diversitat de gènere:

Dirigida a aquelles persones on la seva identitat de gènere no es correspon amb el sexe de naixement (transfòbia)

Violència masclista: violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes envers les dones.

Les violències sexuals⁶ són formes de violència que atempten contra els drets de les dones i les persones LGTBI. L'espai públic presenta una prevalença del 24,2% de dones que han patit violència física i/o sexual, en el transcurs de les seves vides i, d'aquestes, un 7,2% de dones majors 16 anys, han patit violència sexual per persones desconegudes. Les dades ens mostren el gran impacte que tenen les violències en la vida de les dones.

L'enquesta de Catalunya⁷ mostra el tipus d'agressions i les situacions d'assetjament sexual viscudes al carrer, les quals versen entorn a comentaris verbals, gestos ofensius, acostaments excessius, fregaments, exhibicionismes sexuals, etc., així com els efectes que aquestes tenen envers la salut psicològica de les afectades.

Coerció sexual⁸ és un tipus de comportament sexual inadequat, que consisteix en utilitzar tàctiques de pressió verbal, mentides i disputes contínues per aconseguir un contacte sexual no desitjat per l'altra persona.

⁵ Associació Candela treballa per contribuir a la transformació social amb una perspectiva feminista i comunitària

⁶ Macroenquesta Violència contra la Mujer 2015. Gobierno de España. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad

⁷ Enquesta de violència masclista a Catalunya (2010) Generalitat de Catalunya. Departament d'interior

⁸ DeGue y DiLillo (2005), van desenvolupar una escala per mesurar-la amb tres components: Insistència, xantatge emocional i culpabilització.

4. MODEL EXPLICATIU

Per entendre el fenomen de les violències masclistes hem de fer-ho des d'una mirada àmplia tenint en compte totes les seves dimensions (aspectes socials, culturals i individuals) que estan presents i interactuen entre elles. En aquest sentit, el model teòric més adequat per aproximar-nos és l'ecològic de Bronfenbrenner. Des d'aquesta perspectiva veiem com els aspectes estructurals influeixen, en la cultura i com aquesta influeix en els comportaments individuals.

Tots aquests factors interactuen entre sí de forma dinàmica i estan presents constantment presentant una multicausalitat de factors que intervenen i que funcionen com un tot conformats per:

L'Exosistema: ofereix un model de masculinitat i de la feminitat que permet i valora models violents, submissió, etc. Hi ha una manca de suport institucional i legal a les víctimes d'agressió, impunitat pels maltractadors, etc.

El Macrosistema fomenta a través de la cultura creences que legitimen i perpetuen comportaments i actituds masclistes.

I el Microsistema difon a través de la família i altres institucions models de relació i de resolució de conflictes autoritaris, violents; estableix una diferenciació molt estereotipada i estanca de rols i funcions dels homes i les dones, etc.

5. MARCS LEGALS

SISTEMES INTERNACIONALS

ONU (1979). Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW), especifica que: *“Els Estats han d'adoptar totes les mesures adequades per: a) Modificar els patrons socioculturals de conducta d'homes i dones, amb l'objectiu d'aconseguir l'eliminació dels prejudicis i les pràctiques consuetudinàries i de qualsevol altra índole que estiguin basades en la idea de la inferioritat o superioritat de qualsevol dels sexes o en funcions estereotipades d'homes i dones”*.

ONU (1993) Declaració sobre l'Eliminació de la Violència contra la Dona

Diu que *“els Estats han de “assegurar que la re-victimització de les dones no es produeixi a causa de les lleis insensibles a les consideracions de gènere, les pràctiques de la seva aplicació o d'altres intervencions”, “prendre mesures per assegurar que els oficials de policies i fiscalies, així com altres autoritats públiques encarregades d'implementar les polítiques de prevenció, investigació i càstig de la violència envers les dones, reben entrenament adequat per sensibilitzar-les sobre les necessitats de les dones” i “animar el desenvolupament de guies adequades per assistir en la implementació dels principis establerts en aquesta Declaració”*

L'OMS (2011) defineix la **violència sexual** com: “tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats, o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d'una persona mitjançant coacció per una altra persona, independentment de la relació d'aquesta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball” . Assenyalant el 2013 que la violència sexual abasta actes que van des de l'assetjament verbal a la penetració forçada i una varietat de tipus de coacció, des de la pressió social i la intimidació per força física.

SISTEMA EUROPEO

El Consell d'Europa a través del **conveni d'Istanbul (2011)** en la Convenció sobre la prevenció i la lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica diu que aquestes formes de violència son un greu atemptat contra els drets humans i un obstacle cap a la igualtat. S'ha de lluitar per evitar la victimització secundària.

SISTEMA ESTATAL

La Llei Orgànica 1/2004, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, inclou les **agressions i la llibertat sexual** i assenyalava que és “la manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part dels qui siguin o hagin estat els seus cònjuges o dels qui estiguin o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, àdhuc sense convivència qualsevol altra forma de violència contra les dones basada en el gènere, que es produeixi fora de les relacions de parella”.

El Codi Penal recull com a bé jurídic protegit “la llibertat sexual”. Distingeix entre **agressions i abusos sexuals**. La Llei Orgànica 1/2015, de modificació del C.P. incorpora el gènere com a agreujant i motiu de discriminació en els delictes d'odi seguint les recomanacions del Consell d'Europa especificades en el Conveni d'Istanbul.

Considera que hi ha **agressió sexual** quan no hi ha penetració però s'utilitza la violència o intimidació (art 178) .

Es consideren més greus els casos de **violació**, “*Cuando la agresión sexual consista en acceso carnal por vía vaginal, anal o bucal, o introducción de miembros corporales u objetos por alguna de las dos primeras vías...*” (art 179).

No hi ha consentiment en Abús en condicions de superioritat que forcin a obeir sense violència o intimidació física, o en situacions en què la víctima hagi estat drogada, es trobi sota els efectes de fàrmacs o "qualsevol altra substància", com l'alcohol. **(art 181).**

Els **menors de 16 anys** en situació d'**abús i agressió sexual** s'entén que no hi ha consentiment de cap tipus per realitzar un acte sexual. Si hi ha violència o intimidació, **delicte de agressió sexual** a un menor. **(art 183).**

Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delicte i els drets que s'han de reconèixer a les víctimes que han patit violències. És un catàleg general dels drets que recull, entre d'altres, el dret a la informació, la protecció i el suport en tot cas; el dret a participar activament en el procés penal; el dret al reconeixement de víctima, i el dret a un tracte respectuós, professional, individualitzat i no discriminatori.

SISTEMA AUTONÒMIC CATALÀ

La Llei Catalana 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista, defineix la **Violència sexual i abusos sexuals** com una de les formes de violència masclista que es donen en l'àmbit social o comunitari ⁹

"comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu".

Llei 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència inclou com a maltractament l'explotació i els abusos sexuals quan es tracta de menors i noies adolescents.

La llei 11/2014,¹⁰ per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia també defineix els diferents tipus de discriminacions i d'assetjament que podem patir les persones LGTBI per raó de la seva expressió i orientació sexual.

⁹ Formes de violència masclista (art 4)

¹⁰ Defineix diferents tipus de discriminacions i d'assetjaments i les seves conseqüències

6. OBJECTIUS PROTOCOL

- Implicar a tots els agents a través de la corresponsabilitat vers les conductes i comportaments sexistes en contextos festius.
- Formar i sensibilitzar als col·lectius i agents implicats
- Generar espais que fomentin relacions segures, consentides, lliures i igualitàries.
- Garantir espais segurs i accions preventives de tolerància zero.
- Disposar d'un marc d'actuacions consensuat i coordinat.
- Aconseguir empoderament transversal de tota la ciutadania en la utilització de l'espai festiu.

7. COMPORTAMENTS SEXISTES I AGRESSIONS EN CONTEXTOS DE FESTA.

Les violències masclistes, com a estructurals, no es poden comprendre "sense entendre el context en què aquestes es desenvolupen i es legitimen"¹¹.

La majoria de comportaments sexistes que es donen a les festes no són constitutives de delictes. L'actuació ha de venir donada per l'actitud de corresponsabilitat de les pròpies persones que organitzen o hi participen de la festa amb la voluntat ferma d'erradicar les actituds sexistes a les festes.

Sabem que el límit entre el que es considera un comportament que pot implicar un assetjament en l'àmbit festiu el posa la persona que se sent agredida. *"Totes i tots podem traspasar els límits de l'altra persona ja que aquests són subjectius. És el que cadascú sent"*¹²

¹¹ Moviment Popular de Sabadell, 2015, p.5

¹² Assemblea de Barri Poble Sec et al., (2015)

IDEES PRÈVIES

- a) **Un assetjament o una agressió** no està mai justificada (ni pel consum de drogues, ni per com vesteix la persona, etc.).
- b) **Un assetjament o una agressió** és quan alguna persona se sent agredida i no té a veure amb la voluntat de la persona assetjadora, sinó del resultat que provoca. En aquest sentit atemptar contra la dignitat d'una persona ja és constitutiu d'assetjament.
- c) **Un assetjament o una agressió** és un abús de poder d'una persona sobre una altra: no és un malentès, ni un conflicte. És una vulneració dels drets fonamentals de la persona.
- d) **Les persones agredides** no són "víctimes passives", **són supervivents**. S'ha d'actuar sempre amb el consentiment de la persona agredida, respectant la seva decisió personal per empoderar-la.
- e) **Cadascú té els seus límits**, que són variables en funció de les vivències de cada persona. No es legítim qüestionar els límits de l'altre.

QUE ÉS UN ASSETJAMENT I/O AGRESSIÓ SEXISTA?

És una agressió física (o no), exercida sobre una persona per motius de gènere, orientació sexual, aspecte físic en relació als estàndards estètics. Així, exemples d'aquestes conductes inclouen (tot i que no només) diferents tipus de manifestacions:

TIPUS	REPRESENTACIONS
Simbòlica/ambiental	Exhibició de símbols sexistes ofensius (imatges i músiques vexatòries, que inciten la violència envers les dones o les persones LGTBI).
Físic/sexual	Formes no benvingudes de contacte físic, tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona o grup que els pateix.
Verbal	Comentaris ofensius i/o degradants, abusos verbals o qualsevol altre comportament hostil com insults, burles, comentaris despectius sobre la persona, floretes ("piropos") indesitjades... que tenen per objectiu ridiculitzar a les dones o els relacionats amb la identitat de gènere.

La violència sexual¹³ (i abusos sexuals) comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de la violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

A diferència d'altres violències masclistes, les que es produeixen en espais festius **l'espai-temps en el que es dona l'assetjament és curt i intens**, sense continuïtat a llarg termini i, moltes vegades, sense una relació prèvia entre l'agressor i la persona agredida (**desconeguts, amics d'amics, persones que s'han conegut puntualment, etc.**). Això implica que la detecció i intervenció ha de ser **ràpida i immediata**, d'una altre manera es perd el context en el que s'ha donat l'agressió i la possibilitat d'intervenir.

QUI L'EXERCEIX?

Com hem comentat, aquestes conductes actuen com a tractaments diferencials d'una persona a causa de la seva pertinença o adscripció de gènere.

Així, la persona assetjadora pot ser un company o qualsevol persona que es trobi en el context, ja que totes les persones podem traspasar els límits d'altres

persones i no admetre que hem traspassat el límit. Es poden reproduir aquestes situacions entre persones conegudes i desconegudes, entre companys, amics, etc..

QUI HA D'INTERVENIR?

Partim de la premissa que hem de donar una resposta conjunta com a ciutadania, per fer prevenció envers aquestes violències masclistes.

Els agents implicats intervindran de forma diferent en funció de les seves competències i responsabilitats i d'acord a la gravetat dels fets o si el fet pot ser o no constitutiu de delictes.

¹³ segons l'article 4 de la Llei 5/2008

8. PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ

A Argentona mantenim una tolerància zero davant les actituds masclistes. Actuant des d'una **perspectiva de drets humans** en les situacions d'assetjament i agressió sexistes amb l'objectiu d'aconseguir un entorn festiu segur i respectuós per a totes les persones. Sota els lemes *"el carrer, la nit, el dia, les festes, són per al gaudi de totes les persones"* i *"l'ús o l'abús de cap droga no justifica cap agressió per raons d'adscripció a un gènere o preferència sexual"*. *"Ser pesat o bavós NO és lligar, és assetjar"*, entre d'altres.

14

8.1 Facilitem respostes conjunes

- Als espais de festa, penjarem Cartells per **mostrar públicament el nostre rebuig** als assetjaments i les agressions i a totes les expressions i formes de violència.

8.2 Evitem la improvisació :

- Decidim qui serà dins les barres de festes la **Persona de Referència** que té una mínima formació i, en cas d'assetjament i d'agressió per oferir la primera atenció i suport necessari.
- Tindrem un Cartell per senyalitzar i fer visibles les barres de festa que col·laboren **Punts de Suport** Lila.
- Dins les barres tindrem penjades les **Pautes i línies d'actuació a seguir**.
- Tots els agents implicats que participen en el protocol coneixen les pautes a seguir.

8.3 Garantint l'atenció, la protecció i suport a la persona agredida i al seu entorn.

- Quan es detecta una situació d'assetjament i d'agressió sexista, s'ha d'actuar per rebutjar-la però abans d'actuar, **consultar a la persona agredida** què és el que vol fer.
- **Qualsevol persona de la ciutadania** que pensi que algú està en situació d'assetjament i d'agressió, és pot dirigir a ella, preguntar-li si està bé, si necessita ajuda.
- **Evitem la 'victimització secundària', o re-victimització¹⁴** de les dones supervivents de delictes, a causa de les nostres reaccions i el tractament Institucional inadequat.
- **Donarem tota la informació adequada** tenim en compte els drets de les víctimes perquè puguin prendre una decisió com a part implicada en tot el procés.

- **Si la persona agredida no vol donar cap resposta**, és la seva decisió, i s'ha de respectar.
- **No posarem en dubte o qüestionarem el relat** de la persona agredida . El dubte implica col·laboració amb la violència i amb l'agressor. **L'encobriment i la desqualificació del relat** pot induir de forma indirecta al silenci.
- **Recollirem de forma objectiva el relat** per no entorpir la investigació, l'enjudiciament i la sanció dels delictes sexuals.
- **No invisibilitzarem minimitzarem l'agressió i/o el dany** tot i que no estigui tipificada penalment.
- **Evitem el contacte entre víctima i agressor**

¹⁴ Tal i com recull el catàleg general de drets de la llei 2/2015 de l'Estatut de la Víctima del Delicte

8.4. Propiciem espais públics segurs

- **Fem saber a l'agressor** que rebutgem la situació, que NO ens sembla ni divertit, ni normal agredir les dones o les persones LGTBI.
- Treballarem l'espai urbà per mostrar amb **pancartes el rebuig**, es vetllarà a nivell urbanístic la configuració dels espais assegurant que siguin espais fluïts i lliures de pressions, que no generin por, etc.
- Incorporem la perspectiva de gènere i la defensa dels drets de les persones LGTBI a les festes **programant músiques**, especta-cles, activitats que fomentin la re-presentació diversa de gèneres i la vivència de sexualitats no hegemòniques.
- Incorporem en la **programació d'activitats** com ara tallers autodefensa, taller de reflexió sobre les agressions sexistes, tallers sobre consentiment, etc.

9. PROTOCOL D'ACTUACIÓ

9.1 ACCIONS PREVENTIVES I DE SENSIBILITZACIÓ

ACCIÓ	TIPUS- OBJECTIU		AGENTS IMPLICATS
Materials comunicatius de captació i sensibilització	GRÀFICS	Cartells interns específics explicatius sobre les línies d'actuació en cas d'agressió, dins la barra (Pautes d'actuació). Cartells Preventius i de sensibilització per la zona de festes i concerts. Cartell Adhesió i col·laboració amb la campanya “si et sents agredida vina al punt lila”. Flayers, llibret, pegatines, bosses, samarretes...	Entitats socials i feministes, Garrinada, Bars Joventut- Igualtat Institut de secundària
	AUDIOVISUALS	Edició Vídeo preventiu	Argentona Comunicació, Institut d'Argentona
Pla de Comunicació de Sensibilització i prevenció	CANALS PERSONALITZATS	-Falques entre concerts -Campanya comunicativa a les xarxes socials. - Sessió Formativa per fomentar corresponsabilitat envers les conductes sexistes -Tallers “El sexisme també surt de Festa” “Fes-la Rodar”	Casal de Joves. Joves, Ràdio, Comunicació Entitats (Garrinada, Creu Roja, Dones Feministes)PL ,MMEE, Salut, Bars, joventut, Festes, cultura, comunicació, Prevenció drogues i Igualtat-. Jovent de 4rt ESO INS, Ajuntament (Igualtat i drogues)
	CANALS MASSIUS	Notes de Premsa. Cap de Creus, Argentona Comunicació, Programa festes, altres eines web	Ajuntament (joventut -Igualtat, Argentona comunicació. Cultura i Festes. Comunicació)
Intervencions a l'espai públic	Estudi diagnòstic per generar espais segurs i agradables (il·luminació, seguretat, ús de l'espai, senyalització, punts de suport, ...) Marxa exploratòria nocturna		Igualtat, Joventut, col·lectiu feminista, Garrinada, Festes i Col·lectiu Punt 6

9.2 ACCIONS ATENCIÓ

ESQUEMA GRÀFIC				
COMPORTAMENT SEXISTA i /O AGRESIÓ SEXISTA				
FET NO DELICTIU	SUBJECTE	QUÈ FEM	QUI	Informació útil
	PERSONA AGREDIDA	Informar, oferir suport, espai segur, que necessita,...	Persona responsable	Punt d'informació i suport visible, responsable identificat, espai de descans. flyers
	PERSONA QUE REALITZA COMPORTAMENT MASCLISTA	Avís perquè aturi conducta. Recordar que l'espai és lliure de comportament sexistes	Persona responsable, empresa seguretat,	A través del diàleg. En cas que no funcioni es truca a l'empresa de seguretat
		Expulsió de l'espai festiu si continua comportament	Empresa seguretat, Cossos policials	Ordenança convivència Ciutadana
FET DELICTIU	PERSONA AGREDIDA TESTIMONIS AMICS FAMILIARS	Facilitar espai segur, avisar família, amics, atendre primeres necessitats,...	Responsable, empresa de seguretat, cossos policials, assistència sanitària	Informar que No canviar-se de roba. No rentar-se per facilitar recollida de proves.
		Avís 112 Hospital Assistència i recollida de proves físiques i psicològiques Cossos policials per iniciar tràmits i investigació, proves, testimonis, detenció agressor	Persona responsable, empresa seguretat, Cossos policials	L'avaluació mèdica i la forense es realitza en un sol acte per la recollida de mostres d'interès legal. S'emet informe que s'envia al jutjat de guàrdia.
			Persona responsable, empresa seguretat, cossos seguretat	Es pot Informar envers la identitat o els trets físics de l'agressor
EN TOTES DUES	FALQUES ENTRE CONCERTS: FESTA MAJOR I GARRINADA ÉS UNA FESTA LLIURE DE SEXISME		Organització	Organitzades de forma aleatòria entre la música i gravades prèviament

10. PRINCIPIS I GARANTIES

L'atenció ha de garantir els principis que es recullen a continuació:

- **RESPECTE I PROTECCIÓ:** actuar amb discreció per protegir la intimitat, el respecte i la dignitat de les persones afectades, testimonis, denunciades, etc.

- **CONFIDENCIALITAT:** La informació generada i aportada s'ha de mantenir i preservar la confidencial i només pot ser coneguda per les persones que formen part i intervenen.

- **DRET A LA INFORMACIÓ:** Totes les persones implicades tenen dret a estar informades i conèixer tot el procés (afectades, testimonis, denunciades).

- **DILIGÈNCIA I CELERITAT:** la detecció i la intervenció s'ha de fer de forma ràpida perquè no es perdi en el context on s'ha donat

- **COL.LABORACIÓ:** Totes les persones que hagin estat testimonis o hagin intervingut es en el transcurs de l'aplicació d'aquest protocol tenen el deure d'implicar-se i de prestar la seva col·laboració.

11. OBSERVATORI

Es facilitaran les dades d'incidències de comportaments i d'agressions sexuals, sofertes a l'àrea d'Igualtat
igualtat@argentona.cat

TELÈFONS D'INTERÈS

Telèfon d'emergències

CAP DE BARRA

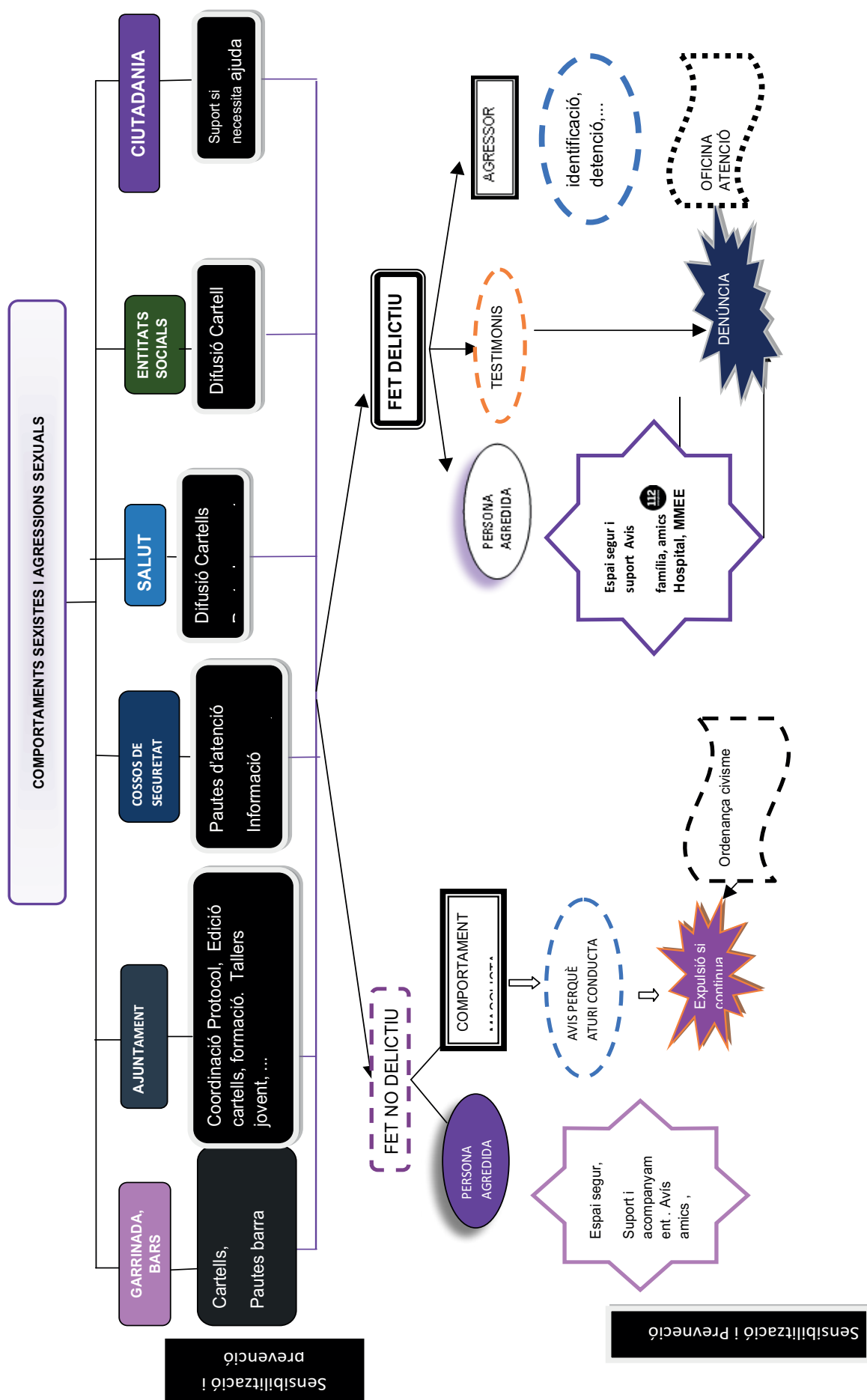
EMPRESA SEURETAT
937971313

POLICIA LOCAL

Línia d'atenció Violència Masclista

900 900 120 **Contra la violència**
masclista **Atenció 24 h**

Protocol per a l'abordatge de les agressions sexistes d'Argentina

13. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Es realitzarà a través de metodologia qualitativa i quantitativa una valoració per obtenir informació de totes les seves dimensions que ens ajudaran a orientar els canvis necessaris d'acord a l'evolució i l'impacte del Protocol.

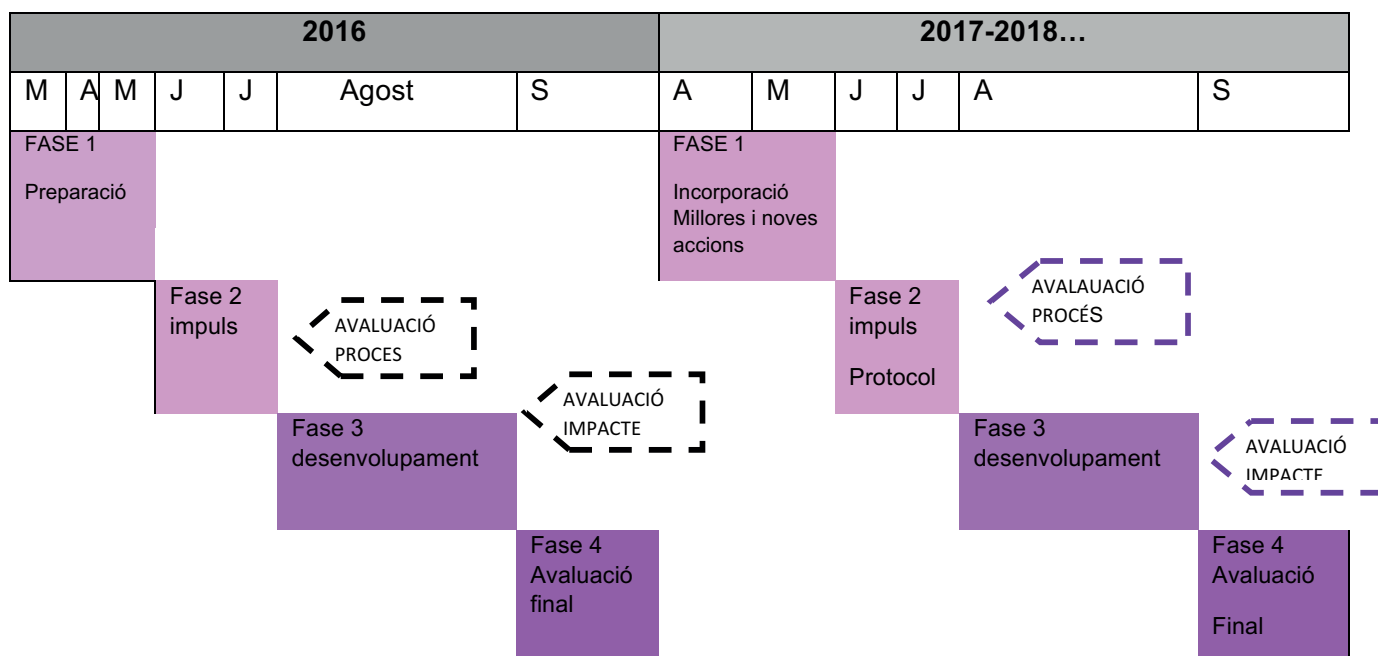
Els **indicadors qualitatius** ens donaran informació per flexibilitzar, canviar i alterar la planificació en funció dels resultats obtinguts en els diferents moments

d'implementació, de desenvolupament de les accions de sensibilització, de prevenció, les intervencions a l'espai, el Pla de comunicació, les activitats, els processos d'atenció, etc. dotant de validesa interna l'instrument.

Els **indicadors quantitius** generaran informació dels efectes de l'acció política que ens permetrà contextualitzar els resultats obtinguts i comparar-los.

13.1 Cronograma general de l'estratègia d'implantació

21

13.2 Indicadors d'avaluació (quantitatius i Qualitatius)

Indicadors d'avaluació		
Tipus d'Indicadors	Definició	Instruments
Indicadors d'equitat	Nombre i tipologia d'accions d'informació, sensibilització i prevenció i formació realitzades per grups de població	Programació festes Accions i Canals d'informació utilitzats
Indicadors de procés d'implementació i de l'eficiència	Definició organitzativa —assignació de tasques i responsabilitats, comissions de treball interserveis. Grau de participació, implicació i motivació dels agents implicats. Percepció del grau de suport de l'organització. Diversificació dels mecanismes de comunicació i coordinació. Nombre de productes produïts. Recursos econòmics destinats Nombre de reunions d'operativització de la implementació del protocol entre els actors implicats. Nombre de trobades amb les entitats i agents que formen part. Nombre de sessions de formació per als agents implicats. Tipus i nombre d'accions de prevenció realitzades	Aprovació Ple (com acció transversal del Pla Igualtat). Actes de reunions, seguiment d'acords Grups de discussió, observació directa. Dades d'execució pressupostària Valoració qualitativa de les reunions. Comunicats Online Plantilla de recollida d'actuacions de prevenció Plantilla de valoració d'impactes i costos
Indicadors d'efectivitat/impacte	Nombre i tipologia de situacions d'assetjament detectades Nombre i tipologia de mesures preventives implementades Nombre de situacions d'assetjament i agressions sexuals comunicades Nombre de situacions d'assetjament i agressions sexual denunciades Temps d'atenció i resposta	Plantilla de recollida de dades. Reunions de valoració. Informes/Actes de les reunió Entrevistes semi-estructurades Observació directa
Indicadors de satisfacció	Percepció de les mesures implementades. Visibilitat obtinguda Percepció de l'atenció, assessorament i acompanyament personalitzat rebut	Enquestes de grau de satisfacció i de l'atenció rebuda dades narratives
Indicadors d'excel·lència	Grau de coneixement del protocol Percepció de les mesures de sensibilització i prevenció Percepció de la ciutadania	Enquesta de satisfacció Enquestes de valoració amb recollida de dades narratives

14 ANNEXOS

14.1 CARTELLS INTERNS: BONES PRÀCTIQUES EN BARRES DE FESTA

BONES PRÀCTIQUES PREVENCIÓ COMPORTAMENTS I AGRESSIONS SEXISTES

FACILITEM RESPOSTES CONJUNTES

- Evitar la improvisació i facilitar respostes conjuntes en cas d'agressió sexual
- Mostrar públicament el nostre Rebuig . CARTELLS, PUNT DE SUPORT
- Garantir sempre atenció, protecció i suport a la persona agredida i al seu entorn.
- Decidir quina persona serà RESPONSABLE d'oferir el suport en cas necessari.

ACTUEN EN SITUACIONS DE COMPORTAMENT SEXISTA

- Ens dirigim a la persona . Preguntem SI està bé, SI necessita ajuda .
- Li fem saber que NO està sola. Li Oferint suport i acompanyament. L'oferim un espai tranquil, lloc on seure, aigua.
- SI L'AGRESSOR està a la barra, li fem saber que rebutgem la situació, que NO és divertit. Que a l'espai de festa NO s'accepten aquest tipus d'actituds

En cas que REACCIONI NEGATIVAMENT o incrementa el RISC DE VIOLÈNCIA demanem ajut als Cossos de seguretat

AVIS Se li comunica a la persona agressora que està realitzant una agressió sexista i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada. Se li fa saber que si no atura aquesta actitud, serà expulsada de la plaça, lloc públic.

EXPLUSIÓ: Si la persona agressora no atura l'assetjament, expulsió de la plaça, lloc públic. (SEGURETAT, Policia Local)

SI HA AGRESSIÓ SEXUAL

- Atendre primeres necessitats de suport . Se li ofereix un espai tranquil, lloc on seure, aigua, no la deixem sola
- Informar NO rentar, NO canviar de roba
- Trucar 112.

EVITAR IMPLICAR-SE AMB L'AGRESSOR NO FER MEDIACIÓ

- Prioritzem una actuació dialogada sense violència verbal ni física.
- Evitar implicar-nos, en el cas que ens trobem davant d'un conflicte.
- La mediació entre les parts està prohibida al ser una relació desigual.
- Informar a la persona responsable de barra que cal fer.

14.2. CARTELLS INDICATIUS. CAMPANYA SENSIBILITZACIÓ

Cartells Campanya Festes Lliures de sexisme

Capçalera dels cartells:

*A Argentona avancem cap a unes FESTES
LLIURES DE SEXISME*

Peu dels cartells:

*No estem soles, és responsabilitat de tothom
actuar contra les agressions sexuals*

CARTELL 1

HAS BEGUT? VAS DROGAT? AIXÒ NO ÉS
CAP EXCUSA!

Si quan beus et poses bavós, no beguis

Les agressions sexuals mai estan justificades

CARTELL 2

SER BAVÓS NO ÉS LLIGAR, ÉS
ASSETJAR

Les agressions sexuals mai estan justificades

CARTELL 3

NO ÉS NO

Si vull alguna cosa amb tu, ja t'ho faré saber

CARTELL 4

AQUEST ÉS UN ESPAI LLIURE DE
SEXISME

Rebutgem les actituds sexistes entre tots i
totes

CARTELL 5

FEM PINYA CONTRA ELS MASCLISTES

Si veus o pateixes una agressió, busca
complicitats al teu voltant

Si no saps què fer, dirigeix-te a la barra

CARTELL 6

TOTS SOM GUAPOS I GUAPES

No t'he demanat l'opinió sobre el meu físic,
gràcies

El meu cos no és un objecte

14.3. CARTELL GRÀFIC DE SENSIBILITZACIÓ A LA BARRA.

25

14.4. IMATGE CAMPANYA I PUNT DE SUPORT

14.5. LLIBRET INFORMATIU DE SENSIBILITZACIÓ

SAPS QUE ÉS LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

És una violència estructural que s'exerceix a través de conductes de domini, control i abus de poder en diferents àmbits de la vida, tant a nivell afectiu, sexual, en les relacions familiar, a nivell laboral com a nivell sociocomunitari, les quals comporten un repartiment desigual del treball domèstic i de cura, l'establiment de categories professionals menys valorades, legitimació i ús del poder, ...).

Es pot manifestar amb insults, suposades "floretes", menyspreus, humiliacions, expressions de gelosia, kantaratge emocional, tocaments, assetjament sexual, cops, aïllament social i familiar, privacions econòmiques, violacions, assassinats... Els estereotips socials normalitzen i banalitzen molts comportaments masculistes, els quals fan servir la violència, la força i conductes de domini. Així com també es valora positivament com a expressió de feminitat la fragilitat, la submissió i la dependència.

PESTES PER DETECTAR ACTITUDS I COMPORTAMENTS MASCLISTES

- Controla tot el que fas, t'exigeix explicacions i NO vol que tinguis secrets
- Vol saber on vas, amb qui o a qui has vist, l'horari i el temps que has estat a cada lloc, quant de temps estaràs fora o quan tornaràs, et truca per saber que fas continuament o passa per casa teua...
- Et vigila, vol que canvis la manera de vestir, de maquillar-se o de parlar i relacionar-te amb els teus amics... No vol que surtis amb els teus col·legues. No vol que en la teua vida hagi ningú més.
- Et tracta com si no tinguessis criteri, infravalora la teua opinió.
- S'enfada i actua de forma impulsiva. T'obliga a tenir relacions sexuals quan no vols i sense protecció.

LES FESTES SÓN PERQUÈ TOTHIOM PUGUEM GAUDIR

- En festes **NO** tot s'hi val.
- El consum o l'abus de cap droga, **NO** justifica cap agressió.
- En festes el **NO** segueix sent **NO**.
- Ser pesat o bavis **NO** és ligar, és **ASSETJAR**.

DAVANT D'UNA AGRESSIÓ SEXISTA: NO HO PERMETIS!! ACTUA!! IMPLICA'T!!

MAI T'HAS TROBAT QUE...

- Has hagut de marxar d'un lloc públic (al bus, el tren, un bar, al carrer ...) per sentir-te agredida i no has sabut què fer.

Has sentit por al sentir passos darrere teu i has accelerat el pas.

T'has sentit humiliada o controlada per la teua parella.

T'has sentit pressionada o forçada a mantenir relacions sexuals.

Has desistit de sortir sola a un bar, anar a un concert, per por o pel "què diran"

Si estàs FARTA de trobar-te bavisos i no et fan gràcia les "suposades" bromes i floretes masculistes:

MIRA EL QUE T'HEM PREPARAT

A ARGENTONA COMBATEM EL SEXISME...

TELEFONS D'INTERES

- Telèfon d'emergències: 112
- Polícia: 93 797 13 13
- Línia d'atenció Violència Masclista: 900 900 120
- Àrea d'Igualtat Ajuntament d'Argentona: igualtat@argentona.cat: 93 797 49 00
- ABS Argentona: 93 756 10 92

COMBATEM ALS AGRESSORS I LES AGRESSIONS SEXISTES

- Responem amb paraules i amb gestos de rebuig.
- Actuem si veiem una agressió, no ens quedem al marge. No somem complícies.
- Preguem a la víctima si necessita ajuda. Si alguna cosa no ens agrada, diem **NO**.
- NO** acceptem relacions sexuals imposades i sense preservatiu.
- NO** realitzem pràctiques sexuals que no desitgem.
- Rebutgem les relacions mancades de respecte i confiança.
- Construïm formes de feminitat i de masculinitat que **NO** ens limiten.
- Respectem la diversitat sexual.

N'ETS COMPLIÇ?

VIOLÈNCIA VISIBLE

VIOLÈNCIA INVISIBLE

ARGENTONA

LLIURE DE SEXISME

... PER FESTA MAJOR I DURANT TOT L'ANY!!

26

14.6. ADHESIUS FESTES.

ARGENTONA

NO ESTEM SOLES

COMBATEM EL MASCLISME

LLIURE DE SEXISME

ARGENTONA

HAS BEGUT?

AIXÒ NO ÉS CAP EXCUSA!

LLIURE DE SEXISME

ARGENTONA

NO ÉS NO

CAP AGRESSIÓ SENSE RESPOSTA

LLIURE DE SEXISME

15 REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Abadía, S. (2015, 17 de juliol). Diversos col·lectius de barri posen en pràctica un protocol contra les agressions sexistes durant les festes majors. Recuperat de <https://directa.cat/actualitat/diversos-collectius-de-barri-posen-en-practica-un-protocol-contra-agresions-sexistes>.
- Ajuntament de Tàrraga (2015). Agressions sexuals. Què has de saber? Recuperat de <http://www.tarrega.cat/joventut-igualtat-sanitat-immigracio/fitxers/guia-agressio-sexual-que-has-de-saber>
- Assemblea de Barri Poble Sec, Ateneu Cooperatiu La Base i Grup de Dones de La Base, Castellers del Poble Sec, La Electrodomèstic i CC El Sortidor (2015). Protocol d'actuació contra les agressions sexistes. Recuperat de: <http://www.labase.info/wp-content/uploads/2015/07/PROTOCOL-AGRESSIONS-FM15-1.pdf>
- Assemblea de Dones Feministes de Gràcia (2014, 12 d'agost). Ni per festes ni mai! #NOésNO [Material feminista] [Web log post]. Recuperat de <https://donesfeministesdegracia.wordpress.com/2014/08/12/ni-per-festes-ni-mai-noesno-material-feminista/>
- Assemblea de Dones Feministes de Gràcia (2015). Protocol contra les agressions sexistes. Recuperat de https://bancexpropiatgracia.files.wordpress.com/2015/08/protocol_agresions_fm15.pdf
- Circuit per a una intervenció coordinada contra la violència masclista a la Catalunya Central (2015). Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les comarques de la catalunya central (Anoia, Bages, Berguedà i Osona). Barcelona: Institut Català de les Dones.
- Consorti Sanitari de Barcelona (2012). Guia per a l'abordatge integral de la violència sexual a Barcelona Intervenció i circuits. Barcelona: Consorci Sanitari de Barcelona.
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Ministeri de Sanidad y Servicios Sociales (2015) Macroencuesta de la violència contra la mujer. Recuperat de http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/coleccion/es/pdf/Libro_22_Macroencuesta2015.pdf

Protocol per a l'abordatge de les agressions sexistes d'Argentona

Institut Català de les Dones (2009).
Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista. Barcelona: Institut Català de les Dones. Recuperat de http://dones.gencat.cat/ca/temes/violencia_masclista/coordinacio/protocol_marc/

Moviment Popular de Sabadell (2015).
Protocol per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes als moviments socials. Sabadell: Moviment Popular de Sabadell.

Noctambul@s (20/04/2017) "Entrevista a la Red contra las Agresiones Machistas de Zaragoza" Recuperat de <http://www.drogasgenero.info/entrevista-la-red-las-agresiones-machistas-zaragoza/>

Sánchez, R. (2015, 30 de maig). *La pressió estètica és violència masclista (1a part)* [Web log post]. Recuperat de <http://elditalanafra.blogspot.com.es/2015/05/la-pressio-estetica-es-violencia.html>

Patsilí, T., Pineda, M. (2016). *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya*. (Part1). Grup d'Investigació Antígona de la Universitat Autònoma de Barcelona i Creación Positiva. Recuperat de http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_abordatge_violenciassexuales_1.pdf

Patsilí, T., Bodelón, E., Tur, N. i Jimena, M. (2016) *Marc jurídic internacional, estatal i autonòmic de les violències sexuals (matrimonis forçats, mutilacions genitals femenines, tràfic d'essers humans amb finalitat d'explotació sexual, assetjament i agressions sexuals)*. Grup d'investigació Antígona de la Universitat Autònoma de Barcelona, i la ONG Creación Positiva.

Recuperat de http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_abordatge_violenciassexuales_2.pdf

Sanz, J. (2011) *Ivàlua Institut Català d'avaluació de polítiques públiques Guia pràctica 8 La metodologia qualitativa en l'avaluació de polítiques públiques* Recuperat de http://www.ivalua.cat/documents/1/11_04_2011_10_41_12_Guia8_MetodologiaQualitativa.pdf

TELEFONS D'INTERES

- **Telèfon d'emergències:** 112
- **Polícia:** 93 797 13 13
- **Línia d'atenció Violència Masclista:**
900 900 120
- **Àrea d'Igualtat Ajuntament d'Argentona:**
igualtat@argentona.cat · 93 797 49 00
- **ABS Argentona:** 93 756 10 92